

Mateřská škola Hodonín, Družstevní čtvrť 3149, příspěvková organizace

Družstevní čtvrť 3149 695 03 Hodonín

IČO 65766628

e-mail: mshod.druzstevni@centrum.cz

webové stránky: www.mspestrokvitek.cz

Poznáváme svět přírody

**Dílčí vzdělávací program environmentálního vzdělávání vycházející ze
Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání
PESTRÝ SVĚT**

V Hodoníně dne 9. 3. 2015

Mgr. Dana Slámová

Obsah:

1	Popis podmínek.....	3
1.1	Charakteristika školy	3
1.2	Podmínky školy z hlediska EVVO	3
1.3	Analýza současného stavu v souvislosti s EVVO	4
1.4	Vize školy pro oblast EVVO	4
2	Cíle v EVVO.....	5
3	Vzdělávací nabídka v EVVO	9
4	Metody hodnocení	11

1 Popis podmínek

1.1 Charakteristika školy

Mateřská škola je umístěna ve dvou budovách, na různých ulicích, vzdálených od sebe a oddělených hlavní příjezdovou vozovkou do centra s křižovatkou. Ředitelství školy je umístěno v hlavní budově na ulici Družstevní čtvrt' 3149, odloučené pracoviště sídlí na adrese: Žižkova 19. V provozu je celkem 7 tříd. V budově Družstevní čtvrt' jsou 4 běžné třídy a 1 speciální třída pro děti s narušenou komunikační schopností. V budově na ulici Žižkova 2 běžné třídy.

V mateřské škole se vzdělává 164 dětí. Pracuje zde 16 pedagogických zaměstnanců a 10 provozních zaměstnanců. Zahrada školy je postupně obnovována a doplňována hracími prvky, čtyřmi pískovišti a sedacím nábytkem. Zeleň tvoří z části starší, vzrostlé stromy, postupně jsou doplňovány výsadbou stromů nových. Keře jsou umístěny v části budovy za hlavním vstupem. V loňském roce byla upravena velká část v přední části zahrady. Byly odstraněny poškozené stromy, některé prořezány a byl vysazen nový trávnik.

Odloučené pracoviště je umístěno v zástavbě rodinných domků v starší části města. Budova je dvoupodlažní. Součástí areálu mateřské školy je menší zahrada, jejíž součástí je přiměřený počet hracích prvků, pískoviště, dlážděná dráha.

Mateřská škola je umístěna v blízkosti parku, ZOO a ekocentra. S těmito organizacemi úzce spolupracujeme.

1.2 Podmínky školy z hlediska EVVO

Prostory ve třídách jsou využívány účelně dle zájmu dětí a podle zaměření výchovně vzdělávací práce. Ve všech třídách jsou zabudovány kouty pro pitný režim dětí a vytvořeny podmínky pro sebeobsluhu při stolování. V průběhu školního roku je dětem umožněn kurz plavání a školička bruslení. V denním programu jsou respektovány individuální potřeby dětí při aktivitách, spánku či odpočinku. Strava je zajišťovaná vlastní školní kuchyní. Skladba jídelníčků zohledňuje zdravou výživu (celozrnné pečivo, cereálie, pravidelná čerstvá zelenina a ovoce). Děti mají během celého dne k dispozici dostatek tekutin. Pedagogické pracovnice se snaží poskytovat dětem přirozený vzor a samy se chovat dle zásad zdravého životního stylu. Pedagogické pracovnice ovlivňují chování dětí prosociálním směrem. Snaží se vytvářet dětem prostředí, které bude pro děti obdobné prostředí rodinnému. Chrání děti před stresem, navozují v nich pocit jistoty. Máme vytvořeny pravidla soužití pro děti i pro dospělé. Mateřská škola využívá různorodé odbornosti svých pedagogických pracovnic k podpoře

rodinné výchovy. Během školního roku se rodiče mohou zúčastňovat i dalších plánovaných akcí školy a tříd přímo v mateřské škole.

1.3 Analýza současného stavu v souvislosti s EVVO

V současné době je zahrada mateřské školy na budově Družstevní čtvrt' vybavena pískovišti, průlezkami, skluzavkami, houpačkami a zelení. Zahrada na budově Žižkova je vybavena pískovištěm a dvěma menšími zahradními prvky. Obě zahrady jsou dětmi velmi využívány. Terén obou zahrad je rovinný s travnatou plochou a stromy a keři. Školní zahrada je celoročně využívána dětmi nejvíce v rámci pobytu dětí venku, také při řízených činnostech v rámci plnění cílů z ŠVP. Na školní zahradě se uskutečňují i společné akce s rodiči např. Dýňování, Uspávání broučků, Rej čarodějnic, Rozloučení s předškoláky.

Zahrada postrádá mnoho prvků EVVO, které jsou potřebné pro rozvoj kreativity, fantazie, provádění vzdělávacích činností a prožitkového učení za pomoci všech smyslů dětí v přírodním prostředí, které jsou zařazeny v třídních vzdělávacích programech i ve školním vzdělávacím programu mateřské školy. Neposkytuje dětem dostatek přírodního materiálu pro vlastní pokusy a tvořivé činnosti s přírodninami. Nenabízí zákoutí a úkryty pro hry v přírodě. Není zde dostatek terénních nerovností, které přispívají k rozvoji hrubé motoriky i fyzické zdatnosti dětí. Chybí také možnost pokusů a činností s tekoucí vodou.

1.4 Vize školy pro oblast EVVO

- Škola s dobrými mezilidskými vztahy, s principy zdravého životního stylu a ekologického způsobu života, s přírodní zahradou, vzdělávající děti připravené pro život.

2 Cíle v EVVO

V rámci cílů EVVO vycházíme ze školního vzdělávacího programu z okruhu Svět přírody.

Hlavní záměry:

- mít poznatky o světě přírody a techniky, porozumět věcem, jevům a dějům kolem sebe, získanou zkušenost uplatňovat v praktických situacích;
- nebýt lhostejný ke svému okolí, zajímat se o dění kolem sebe;
- využívat vlastní zkušenosti k řešení problémů, umět zkoumat a objevovat.

Klíčové kompetence:

- má poznatky o světě přírody i techniky a umí se v něm orientovat (KOMPETENCE K UČENÍ);
- není lhostejný k okolí, přispívá k řešení problémů a situací (KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ);
- není lhostejný ke svému okolí a ví, že je může svým chováním ovlivňovat (ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE);
- využívá své vlastní zkušenosti k řešení problémů, využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost (KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ);
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, chce porozumět věcem, jevům a dějům kolem sebe a raduje se z toho (KOMPETENCE K UČENÍ);
- pozná rozdíl mezi funkčním a nefunkčním řešením (KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ);
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady, gestikuluje, rozlišuje některé symboly a rozumí jim (KOMUNITATIVNÍ KOMPETENCE);
- zajímá se o dění kolem sebe (ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE);
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, užívá při tom jednoduché pojmy, znaky a symboly a získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích (KOMPETENCE K UČENÍ);
- využívá informativní a komunikační prostředky, které používá (KOMUNITATIVNÍ KOMPETENCE);
- plánuje, organizuje, řídí a vyhodnocuje svoje činnosti (ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE).

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů (BIO);
- posilování přirozených poznávacích citů (PSY);
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (ENVIR);
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (ENVIR);
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí (ENVIR);
- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie (PSY);
- vytváření základů pro práci s informacemi (PSY);
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (SOC);
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (BIO);
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a nestálých proměnách (ENVIR);
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (ENVIR).

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.);
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.);
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno;

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit;
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi);
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení;
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“;
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným;
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti);
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc);
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi;
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte;
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.);
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí;
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole;
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí;

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně;
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

3 Vzdělávací nabídka v EVVO

Ve vzdělávací nabídce volíme zejména aktivizační výukové metody a činnosti s využitím pomůcek a přírodnin.

Vzdělávací nabídku tvoří tyto činnosti:

- poznávání přírody v jednotlivých ročních obdobích (vycházky do přírody v různých ročních obdobích.);
- tvoření s dýněmi ve spolupráci s rodiči;
- návštěva myslivny, spolupráce s myslivci;
- návštěva EKOCENTRA;
- návštěva ZOO Hodonín;
- výchovně-vzdělávací programy v ZOO Hodonín;
- návštěva psího útulku;
- úklid školní zahrady;
- péče o ekozahrádku;
- návštěva sběrného dvora;
- návštěva PLANETÁRIA;
- návštěva EKOFARMY;
- exkurze na ekologické vykopávky v Mikulčicích;
- vzdělávací program - Dravci;
- pouštění draků v přírodě;
- výroba krmítek pro ptáky;
- sypání ptáčkům do krmítek;
- zimní hry ve sněhu;
- sběr přírodnin;
- třídění odpadu;
- hry s ekologickou tematikou;
- praktické činnostní metody v přírodě;
- kooperativní činnosti, diskuze;
- praktické činnosti ve prospěch životního prostředí;
- pozorování živé i neživé přírody pomocí mikroskopu, lupy;
- pokusy s rostlinami;

- stolní hry s přírodními náměty;
- vynášení Moreny;
- prožitkové a situační učení;
- poslech zvuků v přírodě, sluchové hry v přírodě;
- pokusy s vodou v různém skupenství;
- péče o pokojové rostliny;
- sledování počasí;
- vybudování hmyzího domečku na školní zahradě a dalších přírodních zahradních prvků;
- manipulace, pozorování, experimenty.

4 Metody hodnocení

- pozorování;
- rozhovor;
- vyhodnocení pracovních listů;
- vyhodnocení výtvarné a pracovní činnosti;
- uspořádání výstavy výtvarných prací;
- hodnocení spontánního chování dětí v přírodě;
- rozbor pokusných a pozorovacích aktivit dětí;
- komunitní a diskuzní kruhy na dané téma;
- hodnocení řešení problémových situací zaměřených na environmentální výchovu.